

Het stadsbestuur heeft gevraagd op welke manier er kan worden bezuinigd op de Welstands-/ Monumenten Commissie (WMC). Tegelijkertijd is binnen de gemeente het project gestart dat onderzoekt hoe de WMC moet functioneren en worden ingericht onder de directieven van de Omgevingswet.

Het voorliggende bezuinigingsscenario op de WMC - een verkleining van de commissie met twee leden - leidt uiteraard tot een gevoelig verlies van de mogelijkheid tot goede 'welstandszorg'.

Onderstaande notitie plaatst een drietal kanttekeningen bij dit scenario en doet een voorstel.

1

Over de samenstelling van de huidige commissie:

De commissie bestaat nu noodzakelijkerwijs uit verschillende elkaar aanvullende deskundigheden: een bouwhistoricus, een restauratiearchitect, twee architecten en een burgerlid.

Tijdens een planbehandeling om tot een gewogen oordeel en een advies te komen over een initiatief, is de beraadslaging tussen de commissieleden de kern van het werk van de commissie. De onmisbaarheid van de twee eerstgenoemde leden staat, in verband met de monumententaak van de commissie, niet ter discussie. Twee 'eigentijdse' architecten is beslist geen luxe, omdat we in een tijd leven van een structurele verzwakking van de rol van de ontwerpsector. Een genuanceerde en opbouwende discussie in de commissie tussen twee architecten onderling en vervolgens met de aanvrager, draagt bij aan een goed gewogen advies en oordeel en aan het voorkomen van het grootste gevaar voor het huidige grote publieke draagvlak voor 'welstandszorg': willekeur.

De taak van het burgerlid is vastgelegd in de door de gemeenteraad aangenomen *Verordening op de Welstands-/monumentencommissie 2010*. Dat dit lid een belangrijke schakel kan vormen naar de participatie-noodzaak onder de Omgevingswet, en daarmee bijdraagt aan de versteviging van het draagvlak van 'welstandszorg' behoeft geen toelichting.

2

Over de relatie van de bezuinigingsdiscussie met het traject: afstemming WMC op de Omgevingswet:

Een initiatief in de fysieke leefomgeving moet onder de Omgevingswet aan vele eisen tegelijkertijd voldoen. De Omgevingswet schrijft straks voor dat verschillende expertises vroeg in het project moeten samenwerken. Het lijkt zeer waarschijnlijk en zelfs noodzakelijk, dat vroege inschakeling van een, aan de Omgevingswet aan te passen WMC, als adviseur bij dat integrale overleg en niet als toetser, er aan zal bijdragen dat ontwerpvoorstellen vanaf het begin beter zullen kunnen voldoen aan de nieuwe integrale doelen van de gemeente. Overleg in de vroege fase met de commissie of met een deel er van, kan voor de initiatiefnemer in een vroeg stadium risico's wegnemen en tijdwinst opleveren.

Minder zittingen van de WMC per aanvraag in de late toetsings-fase is dan aannemelijk, met een bijbehorende kostenbesparing als gevolg, zeker in vergelijking met het huidige proces van slechts toetsing achteraf. Het is te vroeg om getallen en bedragen te kunnen noemen, maar deze benadering verdient zeker nadere uitwerking.

Op dit moment is binnen de gemeente het project '*Projectplan WMC en Omgevingswet*' gaande. Het project onderzoekt scenario's voor de rol van de WMC onder de Omgevingswet. In het vierde kwartaal van 2020 wordt het project afgerond en in het eerste kwartaal van 2021 volgt discussie en besluitvorming. Dát is ook het moment waarop het functioneren en de rol van de WMC in het nieuwe proces, en daarmee ook de samenstelling van de commissie, onder de loep genomen zou moeten worden. De vraag is daarom gerechtvaardigd of bezuiniging op de WMC nú verstandig is, als stráks een studie uitwijst hoe een nieuwe WMC zo deskundig, efficiënt en economisch mogelijk in het proces kan worden geïntegreerd. Tot dat moment is alle beschikbare WMC-expertise, naast de ambtelijke afdelingen *Stedenbouw* en *Cultureel Erfgoed*, nodig om zowel de nu onderhanden processen goed te laten verlopen, als ook om optimaal bij te dragen aan de overgang naar een nieuwe inrichting van het héle vergunningstraject.

Wij moeten ons bij dit alles realiseren, dat de gemeente geen architectonische deskundigheid binnen haar ambtelijke organisatie heeft. Die architectuur-deskundigheid is ondergebracht bij de WMC als onafhankelijk adviseur van de gemeente.

3

Over de reeds gerealiseerde bezuinigingen:

Ondertussen is al onderzocht of er meer plannen in mandaat, dus met slechts één commissielid, kunnen worden afgehandeld. De complete commissie krijgt dan minder plannen ter toetsing voorgelegd. De samenstelling van de commissie blijft in die opzet hetzelfde, maar door de verminderde personele inzet worden uiteraard direct kosten bespaard.

Tot slot werd het door de actuele omstandigheden duidelijk dat digitaal vergaderen succesvol kan zijn. Dat bespaart op reis- en verblijfskosten. Evaluatie van de afgelopen maanden leverde de informatie op, dat er een structurele bezuiniging mogelijk is als de helft van de WMC-vergaderingen in de toekomst digitaal gebeurt.

Met deze twee maatregelen lijkt nu al een structurele bezuiniging van tussen de € 8.000,- en € 12.500,- te realiseren

-----

Is het, gezien deze drie punten, dan niet aan te raden om tot het voorjaar van 2021 de onder punt 3 genoemde bezuiniging te accepteren, en om begin 2021 definitief te besluiten over de samenstelling van de commissie?

namens de WMC
Menno Homan,
Voorzitter Welstand-/ Monumenten Commissie
23 juni 2020

tel:
email: info@mennohomanarchitect.nl